

Roll No.											Serial No. of G. C. A. B.
-----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------------------------

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 56]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 24

Total No. of Questions : 56]

[Total No. of Printed Pages : 24

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **85-M**

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

Code No. : 85-M

Subject : SOCIAL SCIENCE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ / Marathi Version)

ದಿನಾಂಕ : 10. 04. 2013]

[Date : 10. 04. 2013

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-45 ರವರೆಗೆ]

[Time : 9-30 A.M. to 12-45 P.M.

ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 100]

[Max. Marks : 100

FOR OFFICE USE ONLY

G. No.	Marks	G. No.	Marks	G. No.	Marks	G. No.	Marks	G. No.	Marks
1.		14.		27.		40.		53.	
2.		15.		28.		41.		54.	
3.		16.		29.		42.		55.	
4.		17.		30.		43.		56.	
5.		18.		31.		44.		×	
6.		19.		32.		45.		×	
7.		20.		33.		46.		×	
8.		21.		34.		47.		×	
9.		22.		35.		48.		×	
10.		23.		36.		49.		×	
11.		24.		37.		50.		×	
12.		25.		38.		51.		×	
13.		26.		39.		52.		×	
Total Marks									
Total Marks in words			Grand Total						
1. ✓									
2. ✓			✓				✓		
Signature of Evaluators			Registration No.			Signature of the Deputy Chief		Signature of the Room Invigilator	

❖ 712370

[Turn over

सामान्य सूचना :

- i) या प्रश्नोत्तर पत्रिकेत वस्तुनिष्ठ व विवरणात्मक असे एकूण 56 प्रश्न आहेत.
- ii) प्रत्येक वस्तुनिष्ठ प्रश्नांच्या उत्तरासाठी दिलेल्या जागेतच पूर्ण उत्तर, संकेताक्षरासह लिहावे.
- iii) विवरणात्मक प्रश्नांच्या उत्तरासाठी पुरेशी जागा दिलेली आहे. त्याच ठिकाणी आपली उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.
- iv) वस्तुनिष्ठ आणि विवरणात्मक प्रश्नांसमोर दिलेल्या सूचने प्रमाणे लिहावे.
- v) विद्यार्थ्यांनी प्रश्नांची उत्तरे पेन्सिलने लिहू नयेत, लिहिल्यास त्या उत्तरांना गुण दिले जाणार नाहीत. (नकाशा, आकृति, आलेख व्यतिरिक्त).
- vi) या प्रश्नोत्तर पत्रिकेत दिलेल्या बहुपर्यायी, रिकाम्या जागा भरा व जोड्या जुळवा या सारख्या प्रश्नांची उत्तरे लिहिताना खाडाखोड किंवा खाणा खुणा करू नयेत, तसे केल्यास त्या उत्तरांना गुण दिले जाणार नाहीत.
- vii) विद्यार्थ्यांना पंधरा मिनिटांचा जास्त वेळ देण्यात आला आहे. त्याचा उपयोग प्रश्नपत्रिका वाचण्यासाठी करावयाचा आहे.

I. खाली दिलेल्या बहुपर्यायी किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार पर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. त्या पैकी योग्य उत्तर निवडून ते उत्तर संकेताक्षरासह दिलेल्या जागेतच लिहा :

15 × 1 = 15

1. या गव्हर्नर जनरलने संपूर्ण देशभरात 'सर्वऋतू राजमार्ग' (Trunk Road) निर्माण करण्याची योजना आखली

(A) लॉर्ड डलहौसी

(B) लॉर्ड विलियम बेंटिंक

(C) कॉर्नवॉलिस

(D) लॉर्ड वेलस्ली.

उत्तर : _____

2. वृत्तपत्रातून ब्रिटिशांविरुद्ध लिखाण केल्या बद्दल बीजापूरच्या या पत्रकारास तुरुंगात टाकण्यात आले.

- (A) जयराव नरगुंद
- (B) आर० आर० दिवाकर
- (C) हनुमंतराव मोहरे
- (D) के० सी० रेड्डी.

उत्तर : _____

3. पूर्व पाकिस्तानातून आलेल्या निर्वासितांच्या पुनर्वासनासाठी आखलेली योजना, जी ओरिसा राज्यात आहे

- (A) हिराकूड योजना
- (B) गंगा कावेरी योजना
- (C) दंडकारण्य योजना
- (D) मुंदगोड आणि बैलकुप्पे योजना.

उत्तर : _____

4. अलिप्ततावादी चळवळीचे (NAM) नेतृत्व करणाऱ्या नेत्यांचा खालील पैकी योग्य समूह

- (A) सुकार्णो, मुसोलिनी, नेहरू आणि नासेर
- (B) नेहरू, गांधीजी, नासेर आणि टिटो
- (C) सुकार्णो, नासेर, टिटो आणि नेहरू
- (D) टिटो, नासेर, नेहरू आणि अँडॉल्फ हिटलर.

उत्तर : _____

85-M

4

5. 'नवा करार' (New Deal) योजनेचा परिणाम

- (A) अमेरिका पुन्हा आर्थिक महासत्ता बनली
- (B) अमेरिका आणि चीन मधील मैत्री संबंध सुधारले
- (C) अमेरिकेने दुसऱ्या महायुद्धात प्रवेश केला
- (D) अमेरिकेने आपले पर्ल हार्बर हे बेट गमावले.

उत्तर : _____

6. हिटलर जर्मनीचा तर मुसोलिनीचा देश

- (A) अमेरिका
- (B) रशिया
- (C) इटली
- (D) चीन.

उत्तर : _____

7. हे वर्ष 'स्त्रीशक्ती वर्ष' म्हणून घोषित करण्यात आले होते

- (A) 2001
- (B) 2010
- (C) 1999
- (D) 2004.

उत्तर : _____

8. आपल्या स्वतःच्या प्रांताबद्दल किंवा राज्याबद्दल पराकोटिचे प्रेम आणि निष्ठा म्हणजे

- (A) जातीयवाद
- (B) प्रांतीयवाद
- (C) भाषिकवाद
- (D) वांशिकवाद.

उत्तर : _____

9. तिबेटन लोकांच्या या धर्मगुरुने भारतात आश्रय घेतला होता.

- (A) चारु एन-लाय
- (B) माओ त्से-तुंग
- (C) दलाई लामा
- (D) सन यत्सेन.

उत्तर : _____

10. मान्सूनच्या आगोदर येणारे 'मँगो शॉवर्स' हे पाऊस येथे पडतात

- (A) कर्नाटक
- (B) आंध्र प्रदेश
- (C) तामिळनाडू
- (D) केरळ.

उत्तर : _____

85-M

6

11. महोगनी वनस्पती सदाहरित अरण्यात आढळतात तर खजूर आणि पाम

- (A) मँग्रोव्ह अरण्ये
- (B) उष्णकटिबंधातील पानझडी अरण्ये
- (C) हिमालयीन वनस्पती
- (D) वाळवंटातील वनस्पती.

उत्तर : _____

12. भारताने सौर उर्जेच्या विकासासाठी जास्त प्राधान्य दिले आहे, कारण

- (A) येथे सौर उर्जेस अनुकूल वातावरण आहे
- (B) ही एक अनिश्चित ऊर्जा आहे
- (C) हा एक उर्जेचा संपणारा स्रोत आहे
- (D) याचा उपयोग मर्यादित उद्देशासाठी केला जातो.

उत्तर : _____

13. भारताचे 'रूह' (Ruhr of India) म्हणजे

- (A) छोटानागपूरचे पठार
- (B) गोरखपूर
- (C) मुंबई
- (D) उत्तर भारताचे मैदान.

उत्तर : _____

14. जेव्हा 'वस्तूच्या बदल्यात वस्तू' असा व्यापार केला जातो, त्याला म्हणतात

- (A) इंटरपॉट व्यापार (B) आयात
(C) निर्यात (D) वस्तू विनिमय पद्धत (Barter system).

उत्तर : _____

15. कर्नाटक सरकारने शेतकऱ्यांच्या समस्या सोडविण्यासाठी राबविलेला कार्यक्रम

- (A) अन्नाच्या बदल्यात काम (B) रयत मित्र
(C) बीस कलमी कार्यक्रम (D) जमीन धारणा.

उत्तर : _____

II. रिकाम्या जागा योग्य उत्तराने भरा :

5 × 1 = 5

16. तिसऱ्या कर्नाटक युद्धा दरम्यान हा फ्रेंच गव्हर्नर होता.

17. घटना समितीचे अध्यक्ष हे होते.

18. सर्वप्रथम वर्णभेदा विरुद्ध यांनी आवाज उठविला.

19. भारतात सर्वात जास्त तपमानाची नोंद केलेले ठिकाण हे होय.

20. ग्रामीण भागातील जनता मोठ्या प्रमाणावर या प्रकारच्या उद्योगात व्यस्त असते.

85-M

8

III. 21. अ व ब यादीतील योग्य जोड्या जुळवून उत्तरे खाली दिलेल्या जागेत लिहा :

5 × 1 = 5

अ

ब

(a) सर्वोच्च न्यायालय

(i) मिंटो-मोर्ले सुधारणा

(b) जातीवर आधारित मतदार संघाची रचना

(ii) दयानंद सरस्वती

(c) दयानंद अँग्लो वैदिक कॉलेज

(iii) अँनी बेझंट

(d) स्त्री-पुरुष तुलना

(iv) रेग्युलेटिंग ॲक्ट

(e) सेंट्रल हिंदू कॉलेज

(v) ताराबाई शिंदे

(vi) कर्नल ऑलकॉट

(vii) राजा राममोहन रॉय

(viii) मॉटिंग्यू-चेम्सफोर्ड सुधारणा.

उत्तर : a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

IV. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा :

9 × 1 = 9

22. सहाय्यक सैन्य पद्धत कोणी सुरु केली ?

23. पहिल्या महायुद्धात अमेरिका का उतरली ?

24. लोकायुक्तांची नेमणूक सरकारने का केली ?

25. 'सार्क' चे कायम सचिवालय (Headquarters) कोठे आहे ?

26. 'व्हेटो' अधिकार म्हणजे काय ?

85-M

10

27. मँग्रोव्ह अरण्याचे वैशिष्ट्य काय ?

28. नळमार्गावाटे कोणत्या वस्तूंची वाहतूक केली जाते ?

29. कल्याणकारी राज्य म्हणजे काय ?

30. युनो (UNO) म्हणजे संयुक्त राष्ट्र संघाची स्थापना का झाली ?

V. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दोन ते तीन वाक्यात लिहा :

16 × 2 = 32

31. दोडुदेवराज वडेयर यांचे कार्य सांगा.

32. दुसऱ्या अँग्लो-शिख युद्धाची कारणे कोणती ?

33. वृत्तपत्रांनी भारतीयांच्या मनात राष्ट्रीयत्वाची भावना जागवून जनजागृती कशी केली ?

34. म्हैसूर राज्य काँग्रेसने 'म्हैसूर चलो' चळवळीचा निर्णय का घेतला ?

85-M

12

35. जुनागढ़ संस्थानाचे भारतीय संघराज्यात विलिनीकरण कसे झाले ?

36. इ० स० 1914 मध्ये ऑस्ट्रियाने सर्बियावर आक्रमण का केले ?

37. बर्मा (म्यानमार) देशाला स्वातंत्र्य कसे प्राप्त झाले ?

38. भारत सरकारने जातीयवाद निपटून काढण्यासाठी कोणते उपाय योजले आहेत ?

39. सुरक्षा समितीला (युनो) संयुक्त राष्ट्र संघटनेची महत्त्वाची शाखा का मानली जाते ?

40. भारताने अण्वस्त्र उत्पादन बंदी करारावर स्वाक्षरी करण्यास का नकार दिला आहे ?

85-M

14

41. 'द्वीपकल्पीय पठाराला मोठे आर्थिक महत्त्व आहे.' विशद करा.

42. अभ्रकाला जगभरातून प्रचंड मागणी का आहे ?

43. 'ताग उद्योग' पश्चिम बंगालमध्येच का स्थिरावला आहे ?

44. भारतात वाहतूकीच्या दृष्टिने रस्त्यांचा उपयोग कसा होतो ?

45. कुटिर उद्योग आणि लघु उद्योगाच्या विकासा करिता भारत सरकारने कोणते उपाय योजले आहेत ?

46. तिसरी पंचवार्षिक योजना असफल होण्याची कारणे कोणती ?

85-M

16

VI. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पाच ते सहा वाक्यात लिहा :

$$6 \times 3 = 18$$

47. पोर्तुगीजांनी भारतात आपली सत्ता स्थापन करण्याचा प्रयत्न कसा केला ?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. A faint, diagonal watermark reading "dia.com" is visible in the lower right quadrant of the page.

48. 1857 च्या स्वातंत्र्य लढयाची प्रशासन विषयक, सामाजिक आणि धार्मिक कारणे कोणती ?

www.career101.com

49. प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकरणासाठी भारत सरकार कोणते अटोकार प्रयत्न करित आहे ?

[illegible]

50. “भारताच्या आर्थिक विकासांमध्ये मानवी साधन संपत्तीला अनन्य साधारण महत्त्व आहे.” कसे ते पटवून द्या.

www.career

85-M

18

51. चहा आणि कॉफी या पिकांसाठी असणारे आवश्यक भौगोलिक घटक कोणते ?

[illegible]

52. पंचवार्षिक योजनांच्या प्रारंभापासूनच भारताला प्रतिकूल रकमेच्या शिलकीला तोंड द्यावे लागत आहे, का ?

www.Career101.com

VII. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दहा वाक्यात लिहा :

$$3 \times 4 = 12$$

53. “भारतीय स्वातंत्र्याच्या लढयात नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांचे योगदान फार महत्वाचे आहे.” हे विधान स्पष्ट करा.

www.careerindia.com

85-M

20

54. संयुक्त राष्ट्र संघटना (UNO) जगातील अनेक युद्धे टाळण्यात यशस्वी झाली आहे. या विधानाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

www.careerindia.com

55. भारत हा कृषिप्रधान देश असून देखील भारताचा कृषि व्यवसाय मागासलेला का आहे ? कारणे लिहा.

www.careerindia.com

85-M

22

VIII. 56. भारताचा सुबक नकाशा काढून खालील ठिकाणे दाखवा :

1 + 3 = 4

- अ) मन्नारचे आखात
- ब) विशाखापट्टण
- क) नाव्हा-शेवा.

www.careerindia.com

सूचना : केवल अंध विद्यार्थ्यांकरीता पर्यायी प्रश्न (प्रश्न संख्या 56 च्या पर्यायी)

हिमालय पर्वताची उपयुक्तता वर्णन करा.

4

www.careerindia.com